

Pracownik deratyzacji, dezynfekcji i dezynsekcji

754401

Inna nazwa zawodu: pracownik DDD

Zadania i czynności

Zadaniem dezynsektora (dezynfektora, deratyzatora) jest zwalczanie szkodliwych dla człowieka ze względów sanitarnych lub wyrządzających szkody w gospodarstwie owadów, bakterii lub gryzoni, np.: wołka zbożowego, karaluchów, pluskiew, szczurów. Osoba wykonująca ten zawód przeprowadza dezynsekcję (niszczenie niepożądanych owadów lub stawonogów), dezynfekcję (odkażanie powietrza, np. w miejscach występowania chorób zakaźnych) lub deratyzację (tępienie gryzoni).

Pierwszą czynnością dezynsektora jest rozpoznanie terenu: przegląd budynku od piwnic do strychu oraz jego otoczenia. Podczas przeglądu obserwuje on miejsca występowania szkodników, drogi ich wędrówek i określa w przybliżeniu ich liczbę. Na podstawie informacji o wcześniej użytych na danym terenie preparatach dobiera odpowiedni środek chemiczny. Celem takiego postępowania jest zastosowanie środka, na który gryzonie bądź owady nie są uodpornione. Następnie dezynsektor rozpyla substancje chemiczne, posługując się specjalnymi opryskiwaczami, lub wyklada trutki. W końcu zamyka dezynfekowane pomieszczenie, aby nie doszło do zatrucia ludzi i zwierząt domowych.

Mniej niebezpieczne dla zdrowia człowieka są metody biologiczne dezynsekcji. Polegają one na wprowadzeniu na dezynfekowany teren innego, pożytecznego gatunku owadów, którego obecność doprowadza do usunięcia szkodników.

Niekiedy stosuje się metody fizyczne. Dezynsektor najczęściej wykorzystuje w tym celu urządzenia emitujące dźwięki o określonej częstotliwości, odstraszaające owady lub gryzonie. Takie urządzenia umieszcza się w dezynfekowanych pomieszczeniach.

Dezynsektor przeprowadza także odkażanie miejsc, w których przebywają zwierzęta gospodarskie. Czyni to w czasie szerzenia się chorób zakaźnych lub w celu zapobieżenia im.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Dezynsektor pracuje w piwnicach budynków mieszkalnych, na strychach, w pomieszczeniach gospodarczych, magazynach, halach fabrycznych, szpitalach - wszędzie, gdzie występują szkodniki lub konieczne jest odkażenie otoczenia. Przeprowadza również dezynfekcję budynków inwentarskich, placów skupu, wybiegów, ubojni, rzeźni, masarni itp. Pracę swą często wykonuje na wolnym powietrzu.

Chorobami zawodowymi dezynsektora są zatrucia stosownymi chemikaliami, zwykle tymi truciznami, które rozpyla i niekiedy wdycha. Dezynsektor ma także kontakt z bakteriami chorobotwórczymi oraz nosicielami chorób zakaźnych, co sprawia, że jest na nie narażony. Ze względu na kontakt z chemikaliami, które często działają alergicznie, dezynsektorzy częściej niż inne osoby zapadają na choroby alergiczne.

warunki społeczne

Dezynsektor pracuje najczęściej w zespole. W pracy uczestniczy kierownik oraz - w zależności od potrzeb - od 2 do 4 pracowników. Osoba zatrudniona w tym zawodzie ma dość częste kontakty z ludźmi. Jeśli jest kierownikiem prywatnej firmy, a takich firm jest najwięcej w tej branży, musi dotrzeć do klienta, np. poprzez reklamę w prasie, i zaoferować mu swoje usługi. Całe to postępowanie jest rodzajem negocjacji, podczas której trzeba ustalić warunki.

warunki organizacyjne

Godziny i czas pracy dezynsektora uzależnione są od otrzymanego zlecenia. Nierzadko zajęcie to wykonywane jest w nocy i w dni wolne lub święta. Pracownicy DDD zwykle nie wyjeżdżają daleko poza miejsce stałego zamieszkania, poruszając się przeważnie w obrębie własnego regionu. Klientów w zasadzie wyszukują samodzielnie. Do rzadkości należą wyjazdy poza granice własnego regionu i dalej.

Dezynsektorzy są w większości pracownikami małych, kilkusobowych firm, złożonych z rodziny lub przyjaciół. Osoba wykonująca ten zawód jest zazwyczaj kierownikiem własnej firmy i sama decyduje o rozkładzie zajęć i metodach pracy, a więc nie ma nadzoru. Kiedy jednak jest się pracownikiem większej firmy, jest się ściśle nadzorowanym.

Zajęcie to jest w pewnym sensie zrutynizowane, gdyż wykonuje się je według standardowych procedur. Jednak ze względu na kontakt ze zwierzętami efektów nigdy nie da się przewidzieć do końca.

Praca dezynsektora wiąże się z odpowiedzialnością za bezpieczeństwo ludzi. Musi on zadbać o to, aby nie spowodować zagrożenia zdrowia osób zamieszkujących teren, na którym przeprowadzana jest dezynsekcja. Jednym ze sposobów jest oznakowanie miejsc, w których są wyłożone chemikalia. Jeśli dezynsektor jest kierownikiem, odpowiada także za funkcjonowanie swojej firmy.

Wymagania psychologiczne

Praca w zawodzie dezynsektora to zajęcie dla osób samodzielnych, umiejących organizować sobie własną pracę. Samemu trzeba dotrzeć do klienta, dobrze się zaprezentować i skłonić do zamówienia usługi. Konieczna jest więc umiejętność nawiązywania kontaktów z ludźmi i zdolność przekonywania. Kiedy jest się właścicielem małej firmy, bardzo przydają się umiejętności kierownicze - osoba taka jest zdana na własne zdolności menedżerskie.

Kandydat do zawodu musi zdawać sobie sprawę, że podczas pracy będzie miał kontakt z owadami, gryzoniami i substancjami zakaźnymi oraz że jego praca może przebiegać w trudnych warunkach środowiskowych: w piwnicach, na strychach, w magazynach, szpitalach.

Ponieważ dezynsektor ma do czynienia z chemikaliami, musi mieć zdolność do rozróżniania kolorów. Przydaje mu się umiejętność widzenia o zmroku, gdy trutki trzeba rozkładać w źle oświetlonych pomieszczeniach. Przydatna jest także spostrzegawczość: podczas przeprowadzania deratyzacji należy odnaleźć wcześniej wyłożone trutki. Ważny jest również zmysł równowagi: upadek na rozłożone wcześniej chemikalia może

być bardzo niebezpieczny dla zdrowia.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca dezynsektora zaliczana jest do średnio ciężkich. Kandydat do zawodu powinien mieć dobry wzrok, ponieważ praca często wykonywana jest w warunkach niedostatecznego oświetlenia (korytarze piwniczne itp.).

Przeciwwskazaniami do tej pracy są uczulenia na związki chemiczne oraz choroby prowadzące do zaburzeń równowagi i utraty świadomości np. padaczka. Uczulenia są szczególnie uciążliwe dla osoby mającej tak częsty kontakt z chemikaliami.

W zawodzie dezynsektora nie zatrudnia się osób niepełnosprawnych, gdyż praca wymaga od wykonawcy sprawności zarówno fizycznej, jak i psychicznej. Kontakt z niebezpiecznymi dla zdrowia, a nawet życia chemikaliami stawia poczucie odpowiedzialności na ważnym miejscu wśród pożądanych cech psychologicznych.

Chętniej zatrudniani są mężczyźni, ponieważ praca ta wymaga dużej odporności, a niekiedy siły fizycznej.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Nie ma szczególnych wymagań odnośnie wykształcenia. Z reguły wystarczy ukończenie szkoły podstawowej, choć łatwiej wykonywać pracę dezynsektora, kiedy ma się ukończoną także szkołę średnią. Z pewnością jednak najbardziej korzystne jest wykształcenie chemiczne lub biologiczne, które pozwala na lepsze rozumienie właściwości stosowanych środków chemicznych czy obyczajów zwierząt, co jest szczególnie ważne w pracy deratyzatora. Mimo to w zawodzie dobrze dają sobie radę osoby przekwalifikowujące się z bardzo odległych specjalności. Można się dokształcać na kursach organizowanych przez Polskie Stowarzyszenie Pracowników DDD. Kandydat do wykonywania tego zawodu powinien posiadać prawo jazdy kategorii B; jest to wygodne przy wyjazdach służbowych. Powinien też mieć przynajmniej bierną znajomość języka angielskiego lub niemieckiego, ponieważ większość preparatów do dezynsekcji jest importowana i opatrzona obcojęzycznymi ulotkami.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Możliwości awansu w zawodzie dezynsektora są niewielkie i zależą od wielkości firmy, w której jest się zatrudnionym. Ponieważ jednak większość firm świadczących usługi DDD to niewielkie, kilkuosobowe spółki, dezynsektor może być w nich zatrudniony w charakterze pracownika. Założenie własnej firmy jest równoznaczne z awansowaniem na kierownika. Sposobem na podniesienie pozycji zawodowej jest dokształcanie się na specjalistycznych kursach, czytanie fachowej prasy (przeważnie obcojęzycznej) oraz nauka języków obcych.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Nie ma problemu z przekwalifikowaniem się osób z wykształceniem nawet bardzo odbiegającym od biologicznego czy chemicznego, organizowane są bowiem liczne kursy dezynsekcji, dezynfekcji i deratyzacji, na których w krótkim czasie można zdobyć niezbędną wiedzę. Osoby w starszym wieku bez przeszkód mogą podjąć pracę w tym zawodzie, i jest to częsta praktyka. Górna granica wieku, w którym można podjąć

pracę w tym zawodzie, nie jest określona.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- lekarz weterynarii
- zoolog
- biolog
- chemik
- technik ochrony środowiska
- inżynier ochrony środowiska

Polecana literatura

Bielik H., Parę uwag o deratyzacji, w : Biuletyn Polskiego Stowarzyszenia Pracowników DDD 1995.

Romaniuk K., Kowalski S., Metody zwalczania gryzoni,

w : Biuletyn Polskiego Stowarzyszenia Pracowników Dezynfekcji, Dezynsekcji i Deratyzacji 1996.

Niemczyk H., Dezynfekcja zapobiegawcza w pomieszczeniach dla zwierząt, w : Biuletyn Polskiego Stowarzyszenia Pracowników Dezynfekcji, Dezynsekcji i Deratyzacji 1996.

Dembińska-Krzemińska A . i wsp., Dom bez szkodników, Wydawnictwo Prószyński i S-ka, Warszawa 1995.

Biuletyn Polskiego Stowarzyszenia Pracowników Dezynfekcji, Dezynsekcji i Deratyzacji
- kwartalnik.